

Kursplan

Nämnden för utbildningsvetenskap

Institutionen för pedagogik, psykologi och idrottsvetenskap

1GN030 UVK-kurs: Specialpedagogiskt förhållningssätt i
förskoleklass och åk 1-6, 7,5 högskolepoäng

Special education for Primary Teachers, 7.5 credits

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för pedagogik, psykologi och idrottsvetenskap 2012-12-13

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2013

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Matematik 2a / 2b / 2c, Naturkunskap 1b / 1a1+1a2, Samhällskunskap 1b / 1a1 +1a2 eller Engelska B, Matematik B, Naturkunskap A, Samhällskunskap A (Områdesbehörighet 6B/A6b).

Mål

Kursen syftar till att den studerande ska utveckla specialpedagogisk kunskap och kompetens för att utifrån ett inkluderande perspektiv och i samverkan med andra aktörer kunna stödja alla elevers lärande och utveckling i förskoleklassen och grundskolans pedagogiska verksamhet.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för olika specialpedagogiska perspektiv och deras teoretiska utgångspunkter
- beskriva olika former av utsatthet och funktionshinder ur ett lärande- och delaktighetsperspektiv
- definiera det professionella läraruppdraget utifrån ett relationellt perspektiv och i en pedagogisk verksamhet möta elevers olikheter
- redogöra för pedagogens roll gällande yrkesetiska riktlinjer och tjänstemannaansvar i arbetet med barn som far illa eller riskerar att fara illa
- redogöra översiktligt för aktuella forsknings- och utvecklingsarbeten som problematiserar olika pedagogiska strategier att kunna möta elevers olikheter i en menings- och gemensamhetsskapande verksamhet
- känna till hur man kan samverka mellan olika skolformer, stadier, lärare, professioner och myndigheter i syfte att kunna möta barns och ungas skiftande

- professionell, och möjligheter i syfte att kunna möta barns och ungas varierande livsvillkor i frågor som relateras till skolmiljö och hälsa
- redogöra för funktionen hos skolans elevhälsa samt självständigt beskriva hur samverkan med olika stödresurser kan utnyttjas i yrkesutövningen

Innehåll

Kursens övergripande syfte är att problematisera fältet mellan pedagogik och specialpedagogik utifrån olika teoretiska och praktiska perspektiv och dess koppling till kunskap och kompetens att skapa en inkluderande verksamhet i förskoleklass och grundskola. Mot denna bakgrund belyses pedagogiska strategier att möta elevers olikheter och varierande förutsättningar.

Kursen syftar till att utveckla fördjupad kunskap kring villkor och möjligheter mot en likvärdig utbildning för alla elever utifrån ett relationellt perspektiv. Speciellt fokus riktas mot begreppen normalitet och avvikelse i relation till inkluderings- och exkluderingsfenomen i den pedagogiska praktiken. Specialpedagogisk kunskap och kompetens i inkluderande lärandemiljöer studeras därmed utifrån rumsliga, sociala och didaktiska aspekter. Här behandlas fenomen som diagnostisering och kategorisering av elever ur historiska och samhällsliga perspektiv, samt vilka funktioner detta fyller i olika kontexter på grupp- och organisationsnivå, liksom dess konsekvenser för elevernas utveckling och identitetsskapande. Kursens innehåll behandlar även pedagogiska strategier att kunna möta funktionshinder samt förebyggande arbete och stödinsatser för att samverka kring barn som far illa eller riskerar att fara illa. Avslutningsvis tar kursen upp aktuella forskningsresultat och dess pedagogiska innebörder för ett professionellt yrkesutövande med koppling till yrkesspråkliga och yrkesetiska aspekter.

Professionsbas och professionell progression

Den studerande får uppgifter som kräver en systematisk prövning med koppling till det praktiska arbetet och aktuella forskningsresultat. I utbildningen kopplas teori och praktik genom perspektivtagande och didaktisk reflektion för att gynna ett professionellt yrkeskunnande. I samtal främjas en ökad självkänedom, yrkesspråklig utveckling och yrkesetisk medvetenhet.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Den studerande får under kursen genomföra informationssökningar och göra urval av aktuella forsknings- och utvecklingsarbeten med koppling till specialpedagogik. Kursen syftar till att synliggöra den vetenskapliga forskningsprocessen samt träna sig att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över relevanta forskningsresultat och kommunicera dess betydelse i relation till pedagogisk verksamhet.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, individuella uppgifter, gruppuppgifter. Fältstudiedagar kan ingå. Ytterligare information om obligatoriska kursmoment återfinns i studiehandledningen.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. Examinationer sker i muntlig och skriftlig form, enskilt och i grupp. Bedömning av den studerandes kunskaper och färdigheter prövas kontinuerligt utifrån utbildningens mål.

Närmare specifikation av examinationsformerna och kriterier för bedömning ges i kursens studiehandledning.

Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts.

För betyget Godkänd krävs att kursens mål är uppfyllda.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle (inom ramen för

ordinarie terminstid).

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till de studenter som har deltagit i kursen samt presenteras tillsammans med eventuellt vidtagna åtgärder för studenterna nästa gång kursen ges. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den enskilde studenten.

Kursen ingår i grundlärarprogrammet.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Ahlberg, Ann (2007). Specialpedagogik av igår, idag och i morgon. I *Pedagogisk Forskning i Sverige*. 12 (2) s 84-95. Göteborg: Göteborgs universitet, (12 s).

Aspelin, Jonas & Persson, Sven (2011). *Om relationell pedagogik*. Stockholm: Gleerups, (168 s).

Asp-Onsjö, Lisa (2010). Specialpedagogik i en skola för alla. I Ulf P Lundgren, Roger Säljö och Caroline Liberg (red). *Lärande skola bildning*. Stockholm: Natur och Kultur, (21 s).

Granström, Kjell (red) (2004). *Forskning om lärares arbete i klassrummet*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling, (valda delar, ca 20 s).

Hellén, Rolf & Sahlin, Birgitta (red) (2010). *Etik i specialpedagogisk verksamhet*. Lund: Studentlitteratur, (219 s).

Jakobsson, Inga-Lill & Nilsson, Inger (2011). *Specialpedagogik och funktionshinder*. Stockholm: Natur och Kultur, (ca 230 s).

Karlsudd, Peter (2007). The "Narrow" and the "Wide" Activity: The Circumstances of Integration. *The International Journal of Disability, Community & Rehabilitation*. Volume & No 1, (9 s).

Karlsudd, Peter (2011). *Sortering och diskriminering eller inkludering*. Specialpedagogiska rapporter och notiser, nr 6. Högskolan i Kristianstad, (27 s).

Nilholm, Claes (2012). *Barn och elever i svårigheter : en pedagogisk utmaning*. Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-07944-8

Rosenqvist, Jerry (2007). Landvinningar på väg mot en skola för alla. I *Pedagogisk Forskning i Sverige*. 12 (2). Göteborg: Göteborgs universitet, (19 s).

SOU 2010:64 *Se tidiga tecken – forskare reflekterar över sju berättelser från förskola och skola*. Stockholm: Utbildningsdepartementet, (valda delar, ca 40 s).

Vislie, Lie (2003). From integration to inclusion: focusing global trends and changes in the Western European societies. *European Journal of special Needs Education*. Vol 18, No 1, pp 17-36, (19 s).

Valbar skönlitteratur om funktionshinder och barn som far illa.